

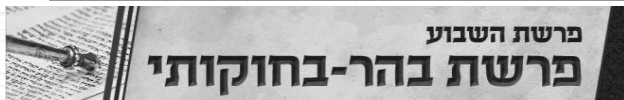
עלון תורני שכונת

בעזה"ה

אגדה של תורה

גליון 834

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו"

אל תניחנהו שירד ויפול, ויהיה קשה להקימו, אלא חזקהו משעת מוטת היד. למה זה דומה, למשאווי שעל החמור, עודהו על החמור, אחד תופס בו ומעמידו, נפל לארץ, חמשה אין מעמידין אותו (רש"י) כתב ה"מגיד מדובנא" כי ישנם אנשים השרויים תדיר בדאגה. גם אם ברכם ה' בעושר ובהון רב אשר יספיק כדי לכלכלם בכבוד כל ימיהם, לא יפסיקו מלטרוח בהגדלת עושרם. מקור דאגתם הוא החרדה לעתידם ולעתיד ילדיהם. לעומתם ישנם אנשים שמחים טובי לב שהדאגה היא מהם והלאה גם אם בידם מזון לסעודה אחת בלבד הם בוטחים בה' שישלח להם כל צרכיהם.

המעניין הוא שכאשר אלו הנמצאים בדאגה מתמדת לעתידם ולעתיד ילדיהם ואוספים ואוגרים ממון עד בלי די נדרשים לסייע כספית עבור נזקקים או החזקת תורה, הם מיד מטיפים מוסר ואומרים: והלא בורא עולם ישתבח שמו לעד, זן ומפרנס את כל ברואיו, מקרני ראמים ועד ביצי כנים. ומאן דיהיב חיי יהיב מזוני ומה לכם לכתת רגליכם לאסוף צדקות ולהיזקק למתנות בשר ודם שמתנתם מעוטה וחרפתם מרובה.

על כגון זה נאמר: "כי 'שקר ענה באחיו' זוהי דוגמת בטחון מעוותת. כי את דאגתו שלו עצמו היה עליו להמר לדאגה לזולת, ואילו לו לעצמו יותיר ביד של מי שאמר והיה העולם. על פי זה יש לפרש הסמיכה התורה פסוק זה למצוות שמיטה, כיון שבשמיטה השריש האדם בלבו אמונה ובטחון בבורא העולם, ואם כן יש חשש שכאשר יבוא אליו עני לבקש תמיכה, ישיב לעני שעליו לבטוח בה' שהוא זן ומפרנס את כולם, 'ברוך הגבר אשר שם מבטחו בה' והיה ה' מבטחו'. ועל כן אומרת התורה "והחזקת בו", שעל האדם מוטלת החובה להחזיק ביד העני, כיון שמדת הבטחון הוא רק לעצמו, אבל כי ימוך אחיך אל תסמוך על הבטחון אלא והחזקת בו.

פנתח האהל

על הפסוקים בפרשת השבוע, פרשת בהר, "וכי תאמרו מה נאכל בשנה "השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו". "וצויתני את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים".

מביא הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק ב'נועם אלימלך' דבר נפלא בשם אחיו הרה"ק רבי זושא. זו הפעם היחידה שהרבי ר' אלימלך מביא בנועם אלימלך דבר תורה מהרבי ר' זושא "אחי החסיד המפורסם". הרבי ר' זושא שואל, הרי אין בתורה מילה אחת מיותרת. למה התורה צריכה לעשות את זה בצורה של שאלה ותשובה, "וכי תאמרו מה נאכל? וצויתני את ברכתי". למה לא כתוב פשוט וצויתני את ברכתי. הקב"ה יתן ברכה. בין אם יאמרו בין אם לא יאמרו.

אומר הרבי ר' זושא, הקב"ה משפיע צינורות של שפע בעולם. למעשה זה שפע שלא מפסיק, רק לפעמים האנשים גורמים במעשים שלהם להפסקת השפע ח"ו. למשל אם אדם אין לו בטחון, או חלילה עושה עבירות, זה עלול להפסיק את השפע, ואז כדי לחדש את השפע הקב"ה מצווה שוב על השפע.

אומר הרבי ר' זושא, אם יהיה לך בטחון, אזי לא צריך לעשות שום דבר, באופן אוטומטי השפע ממשיך. אבל "וכי תאמרו מה נאכל" אדם דואג, אין לו בטחון, ומה יהיה, מגיע שמיטה מאיפה יהיה לו. אומר הקב"ה, אל דאגה, וצויתני את ברכתי, אצווה ברכה "ועשת את התבואה לשלוש השנים". אבל הכי טוב שלא תשאלו ולא יהיה לכם דאגות בכלל.

שבת שלום

שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הדלקת נרות **מוצאי שבת**
8:05 **7:05**
8:40 **ר"ת**
נא לשמור על קדושת חג'יון
אין לקרוא בשעת התפילה

אהל לחידוש

חידושים ופגנים לשולחן השבת

עני אחד הצליח להסתכן לארוחת ערב מפוארת אצל הברון רוטשילד. הוא התיישב ליד הברון והתחיל לזלול כמויות אדירות של קוויאר.

הברון הסתכל עליו בזעזוע ואמר: "אתה יודע שקילו מהדבר הזה עולה יותר מהבית שלך?" העני לא הפסיק לאכול וענה: "ברון יקר, בגלל זה אני אוכל. אם זה היה זול, הייתי אוכל את זה בבית שלי."

קבצן ניגש לאוליגרך ברחוב: "אדוני, יש לך אולי 100 שקל לארוחה טובה?" האוליגרך מסתכל עליו בבוז: "תגיד לי, אתה באמת חושב שאני מחלק כסף לכל מי שמבקש ממני ברחוב?" הקבצן עונה: "אדוני, או שתיתן לי 100 שקל, או שתיתן לי עצה איך להיות עשיר כמוך." האוליגרך מחייך: "העצה היא פשוטה – תפסיק לבזבז את הזמן שלך בלדבר עם אנשים שלא נותנים לך כסף."

מיליונר קמצן עשה מסיבה ענקית בווילה שלו. הוא הוביל את כולם לברכה מלאה בתנינים ואמר: "מי שקופץ פנימה ויוצא מהצד השני בחיים, מקבל ממני 10 מיליון דולר."

עוד לפני שהוא סיים את המשפט, נשמע "ספלאש!". בחור אחד שחה כמו מטורף, התחמק מהשיניים של התנינים ויצא מהצד השני כשהוא רועד כולו. העשיר אמר: "וואו, כל הכבוד! איפה אתה רוצה שאני אפקיד לך את הכסף?" הבחור ענה: "עזוב את הכסף, אני רק רוצה לדעת מי דחף אותי!"

קמצן עשיר הולך ברחוב חשוך, פתאום קופץ עליו שווד עם אקדח וצועק: "הכסף או החיים!" הקמצן עומד קפוא ולא מוציא שקל. השווד מתעצבן: "וואו! שמעת מה אמרתי? הכסף או החיים!" הקמצן נאנח ואומר: "חכה רגע, אני חושב..."

בן של אוליגרך חוזר הביתה בוכה: "אבא, המורה אמר שצריך לכתוב חיבור על משפחה ענייה, ואין לי מושג מה זה עוני? האבא אומר לו: 'אל תדאג, אני אכתיב לך:' הייתה פעם משפחה מאוד ענייה. לאבא היה רק מרצדס אחת, לאבא היה רק מטוס פרטי אחד, וגם הנהג של הילדים היה חייב לנקות את הברכה בעצמו..."

בכל ענייני העלון אפשר לפנות למייל:
8444774@Gmail.com

את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה' מצוה מן התורה לירא מבית המקדש ובית הכנסת קרוי "מקדש מעט" וחייבים במוראו מדאורייתא. בעל ה"תוספות יום טוב" זצ"ל חיבר "מי שברך" מיוחד למי שנהרג מלדבר בבית הכנסת ועוד מרבותינו תלו את פרעות ת"ח ות"ט, בהן נכחדו אלפי יהודים ועשרות קהילות הי"ד, בכך שלא נהגו בכבוד הראוי בבית האלוקים, והיו מדברים בעת התפילה וקריאת התורה. בעל "בית ישראל" מגור זצ"ל אמר, שהשואה הנוראה לא פגעה בקהילות המזרח אף לא בקהילות צפון אפריקה שנכבשו בידי הצוררים הנאצים משום שנהגו כבוד ומורא בבתי הכנסת, ולא שוחחו בעת התפילה. לימדונו חכמים שאין קטיגור נעשה סניגור ואם מזלזלים בתפילה כיצד תוכל התפילה להעביר את רוע הגזירה!

כשהגאון רבי שאול בראך זצ"ל התמנה לרבה של קרולי, שם דגש ראשון על הנהגות בית הכנסת. קבע שאין להזמין חזן בלי רשותו, כדי שלא ליתן בימה לקלי דעת ולא להפוך את שעת התפילה למופע בידורי חלילה. כמו כן הקפיד שלא ישוחחו, וכדי לפקח על כך קבע מקומו על הבימה, משם השגיח על כל הקהל. יום אחד ביקש הגבאי להזמין חזן שלא הצטיין ביראת שמים מופלגת. שוחח הרב עם החזן, ולא מצאו הגון. חרה הדבר לגבאי. מה עשה, אירגן מסיבת "מלווה מלכה" בה השמיע החזן פרקי חזנות ונעימות קלות להנאת השומעים, והגבאי הכביר עליו שבחים ואמר: "כולנו יודעים מדוע לא זכינו לשמוע את החזן בבית הכנסת... בבוקר סיפרו לרב על המסיבה והדרשה. הבין הרב שמעריציו ומוקיריו יבקשו לפגוע בגבאי, והזהירם לבל יהינו לעשות דבר. כמו כן מיהר לבית הכנסת בו התפלל הגבאי, ומצא קבוצת תלמידי ישיבה מחכים לצאתו כדי לתבוע כבוד רבם. גער בהם, וציווה שישובו לתלמודם. הגבאי סיים תפילתו ושב לביתו, מבלי שידע שהרב הצילו... בביתו מצא את אשתו והתינוק בזרועותיה. על הכיריים עמד סיר חלב, שרתה ועמד לגלוש. ביקשה האשה שיורידו מהאש. בהורידו נתקלה ידו בתינוק, והחלב הרוטח נשפך עליו.

באותו יום התקיימה ההלוויה, וכל העיר רעשה. בשבת בא הגבאי לבית הכנסת, וקיבל עליה לתורה. לאחר שבירך את הברכה שאחר הקריאה דפק על הבימה, ואמר בקול רם: "מורי ורבותי, החצפתי פני נגד הרב ונענשתי בעונש הנורא ביותר – בפני כל הקהל מבקש אני מחילה מהרב, ומעתיר לפניו שיסלח לי!" הרב, כאמור, עמד על הבימה בצד ספר התורה, כדי לסקור את כל הקהל, לפקח ולהשגיח שאיש לא ישוחח ולא ידבר. כשסיים הגבאי את הבקשה המרטיטה, נענה הרב במשפט אחד: "מדוע מדבר כבודו כאשר אסור לשוחח, מה שברצונו לומר, יאמר לאחר התפילה!"

אהל המעשה

רבי אליהו כי טוב בעל מחבר ספר התודעה ועוד... למד בבחרותו בשטיבל של חסידי גור בוורשה, באחד מבתי החסידים הרבים בעיר. באותה עת אחד הצדיקים המפורסמים בפולין היה הרבי מקוֹז'ניץ, רבי אהרן יחיאל הופשטיין. זקנו, המגיד מקוֹז'ניץ, אמר פעם לחסידיו: "יהיה לי בעתיד נכד שהעולם לא יזכו להבינו", והחסידים בדורות הבאים נהגו לומר כי כוונתו הייתה לרבי אהרליה. דרכו של רבי אהרליה הייתה תמיד נסתרת וצנועה. הוא היה מגלה טפח אך מכסה טפחיים, ומאידך היה תקיף מאוד בעת הצורך. היה מקרב את הבחורים הצעירים לבל ירעו בשדות זרים, החזיר רבים בתשובה בדרכו הפלאית, התעסק בכל כוחו במצוות צדקה וחסד לסייע ולעזור לדלים ולאיביונים, ומאידך עמד כצור החלמיש ללא חת מול עסקנים ופרנסים נכבדים, לא ירא לומר להם את האמת הצורבת, אף כשידע שהדבר עלול לעלות לו ברדיפות והתנכלויות, כפי שאכן קרה. פעילותו של רבי אהרליה הייתה חובקת עולם. הוא שוטט וסייר במחוזות רבים בעולם, לעיתים אף בשביל להציל נשמה אחת תועה מרדת שחת, ובכל מסע היה חוזר עם "אוצר של נשמות" כהגדרתו שאסף בכל מיני מקומות נידחים. מסעותיו של רבי אהרליה חצו את יבשת אירופה, ופעם אף נסע ללונדון לבדו בלי שום ליווי רק כדי להציל נשמה אחת של בחור. כמו כן ביקר באיטליה, בבלגיה, בצרפת, בגרמניה ובעוד מדינות במסגרות מסעותיו לחיזוק היהדות אצל הבחורים שנזקקו לכך. פעם אחת, בערב שבת קודש, נכנס הרבי מקוֹז'ניץ לבית המדרש של גור, דפק על הבמה ואמר שהוא זקוק לשני בחורים חזקים כדי לעשות איזה מבצע מיוחד. בחבורות הבחורים של גור היו סדר ומשמעת, ולכל חבורה היה אחראי שלא רצה להפריע לבחורים בסדר התפילה והתורה, והוא הסכים שבחור אחד בלבד יצטרף אליו, בתנאי שיובטח כי יחזור עד שיתחילו להתפלל "כגוונא". ר' אליהו שהיה בחור חזק הצטרף לרבי מקוֹז'ניץ, שלא הסביר לו מה המבצע שהוא עומד להשתתף בו, אלא לקחו בידו והובילו ברחובות ורשה. בוורשה של אותם ימים היו חסידים רבים, אבל גם יהודים רבים שהתרחקו משמירת תורה ומצוות. תוך כדי הצעידה הוליך הרבי את אליהו ברחובות ורשה למחוזות שהיו פחות שייכים ליהודים יראי שמיים, עד שהגיעו לתיאטרון. הרבי אמר לאליהו: "כאשר אצביע על בחור מסוים, יהודי לא דתי, תיגש אליו יחד איתי, נתפוס אותו בכוח ונוציא אותו מכאן. לקחתי אותך איתי כי איני מסוגל להתגבר עליו לבדי. "תדע לך", הוסיף הרבי, "שזה לא משנה בכלל אם הבחור ימחה ויצעק. ניקח אותו בכל אופן". כעבור זמן קצר אכן הגיע לתיאטרון צעיר יהודי שאינו חובש כיפה, אשר ניכר עליו מכל הבחינות שאינו שומר תורה ומצוות. רבי אהרליה הצביע עליו, ושניהם התנפלו על הבחור ולקחו אותו בכוח. הבחור החל להשתולל ולצעק: "שילמתי על הכרטיס! בגללכם אפסיד את ההצגה"... למרות צעקותיו הרבי והבחור אליהו גררו אותו בעיר עד לבית המדרש של קוֹז'ניץ. לאחר שר' אליהו סיים את חלקו במצווה, הוא מיהר לחזור לבית המדרש של גור והגיע בדיוק ל"כגוונא". כעבור כמה ימים הגיע רבי אהרליה לבית המדרש של גור וביקש לקרוא לר' אליהו. הוא הגיע עם הבחור מהתיאטרון שמראהו היה כעת שונה בתכלית. הוא לבש לבוש ארוך וכובע רחב שוליים ונראה ממש כחסיד. הבחור התחנן לרבי אהרליה שלא יעזוב אותו כעת, אבל הרבי אמר לר' אליהו באוזני הבחור: "אנחנו בקוֹז'ניץ טובים בלקחת אותך ולהלביש אותך כיהודי, אבל לעשות מיהודי חסיד יודעים בגור. לכן אחרי שעשיתי ממנו יהודי, אתם תמשיכו את העבודה ותעשו ממנו חסיד"... האדמו"ר מגור, בעל ה'פני מנחם', העיד שנים לאחר מכן כי אכן ראה בילדותו את אותו יהודי בין החסידים שבאו לאביו, בעל ה'אמרי אמת', והוא נדמה לו כמלאך.

בַּעֲצֵי ה' יִבְרַךְ זְכוּל אֲרֻכָּא מְקוֹם בְּרָמִים מְרֻבִּים, עֲבוֹר הַקָּמָה בֵּית מִדְרַשׁ אֶלְוִיה וּפְלִיאָה
אֲשֶׁר עַל כֵּן פֻּלַּח אֵין אִידִידִי וְרַעִי הַיְקָרִים, קוֹרְאֵי הַעֲלוֹן אַלְא! בִּלְאֵל אַעֲצִיב ה' בְּגִיבֻרִים
בְּמִלְוֵה הַגָּלוּה כִּדִּי שְׁנִיכָא יִבְרַךְ אֶפְסָר אֵת בֵּית ה'.

הַצְדִּמְנוֹת מִלְוֵה אֶקְנוֹת אַעֲצִיב זְכוּל אֲרֻכָּא, בְּרִכְיֵשׁ סִפְסָל אֵין שְׁלוֹן עֲלוֹי יִפְלֹא וְיִלְמְדוּ אֶלְוִיה,
אֵין בְּמִלְוֵה אֶלְוִיה אֲבִיהֵם" צִיִּדִישׁ כִּסְעֵלֶה אִישׁוּשֶׁה אֵין בְּרִכְיֵשׁ הַעֲמֹד אֶלְוִיה צִיִּבֹר, וְכו'!
כֵּן מִי שִׁשְׁתֵּל עֲמִי אֲזַכִּיר אֵלְוִיה בִּלְ"נ בְּמִפְלִיאֵה שְׁהֵל עוֹרֵךְ בְּקִבְרֵי הַצְדִּיקִים אִישׁוּשֶׁה וְכִרְכֵּה,
זְכוּל הַמְצִוֶּה גֵּן בַּעֲדָךְ וְבַעֲדֵי בֵן בִּיתָךְ

וְזָכוּ אֶשְׁפֶּע רַב מִן הַשָּׁמַיִם וְאֵל מִלֵּי דִמְיֻטָּה
בְּהַעֲרִיכָה רַבָּה יִדִּידִכֶם שְׁמֵשׁ אִישׁוּשֶׁה פֻּקֵּס

אפשר לתרום דרך "נדרים פלוס":

ע"ש היכל שרגא (פוקס)

אפשרות, לקבלת מס' לפי סעי' 46

בטל' 054-8444774

שם אבותי

באחד משיעורי, פנו אליי הורים מודאגים ששמו לב למכנה משותף מעניין: לכל ילדיהם מופיע הצירוף "לי בשם". בפייה הייתה שאלה מטרידה:

האם השמועה הרווחת, לפיה הצירוף הזה מעיד על אנוכיות ואגואיסטיות, היא נכונה?

כדי להשיב על כך, עלינו להקדים ולומר שלכל שם יש "אמירה פשוטה" עוד לפני שאנו צוללים לעומקן של האותיות. השם "שמואל", למשל, מבטא "שמע ה'", והשם "מאיר" כשמו כן הוא –

אור המקרין החוצה. כאשר אנו בוחנים את הצירוף ל.י. אנו אכן מוצאים משמעות של צמצום. בשם כמו "ליאור", הפשט המילולי עלול להישמע כביכול "רק לי יהיה אור". אך האם זו אכן אנוכיות? הדוגמה המובהקת ביותר בתורה לאנוכיות מתבטאת במילה "לי" היא של פרעה מלך מצרים. הנביא יחזקאל מתאר את גאוותו של פרעה במילים: "לי יארי ואני עשיתי" (יחזקאל כ"ט) פרעה רואה את הכל כרכושו הפרטי. עבורו, ה"לי" הוא המרכז הכל מגיע לי, הכל שייך לי, ואני המקור להכל. זוהי קליפת הגאווה, שבה האדם רואה את עצמו כ"יש" נפרד שאינו חייב לאף אחד.

מעמיק המבט יגלה שדווקא הצירוף הזה בשם, מעיד לעיתים קרובות על תחושת עומס ואחריות בלתי רגילה. אלו אנשים שנוטים לקחת את "כל העולם על כתפיהם". אין מדובר באדם שדואג רק לעצמו, אלא באדם שחש צורך תמידי "לתקן" אחרים, לקחת אחריות על קשיים משפחתיים ולפתור את בעיות הסביבה. הביטוי "אם אין אני לי מי לי" מקבל כאן משמעות כפולת פנים:

מצד אחד, עוצמה פנימית ואי תלות באחרים, אך מצד שני – נטייה להתשה תמידית. בשל האחריות הרבה שהם גוזרים על עצמם, הם סובלים לעיתים מקושי לשחרר, להאציל סמכויות או לבקש עזרה. הם מאמינים שרק הם מסוגלים לבצע את המשימה על הצד הטוב ביותר, וחוששים שכל בקשת עזרה תתפרש כחולשה.

התכונות הללו הופכות אותם לא פעם למנהלים מצטיינים ולאנשים בעלי יכולת ביצוע גבוהה מאוד. יחד עם זאת, המחיר הוא לעיתים תחושה של הרגשה שאף אחד לא באמת מבין אותם או את כובד המשא שהם נושאים. לסיכום, האתגר של בעלי שמות עם הצירוף ל.י. הוא ללמוד את סוד השיתוף: להבין שהאור שלהם ("לי-אור") יכול להאיר בעוצמה גדולה עוד יותר כאשר הם מאפשרים גם לאחרים להיות שותפים למלאכה, ובכך הופכים את האחריות מנטל כבד לשליחות מלאה שמחה.

להתייעצות בכל ענייני שמות וכדו' ניתן להתקשר: 054-8566615

לבריאות ברכה והצלחה
סמ' בן חילוזה
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סג'ורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכניס אור אבנר
רח' משה דיין קריית הסביונים יהוד
מנחה - 18:55

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
יצחק שוחט בן סועד ומשפ' הי"ו
שאוול סאלם בן נג'ט ומשפ' הי"ו
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו
יחזקאל בן ברטה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30 מנחה - 19:00 ערבית - 19:45

שיעורי תורה שעה לפני מנחה

הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א רב ביהכנ"ס - יום א' ב' ד'
הרב שמשון פוקס שליט"א - יום ג' הרב נאור דרשני שליט"א - יום ה'
הרב רפאל עגיב שליט"א - יום ה' בשעה 20:00

תפילות שבת קודש:

שיר השירים - 18:30 מנחה - 18:45 קבלת שבת - 19:10
שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30 מנחה ב' - 18:45 ערבית - 19:50
שיעורי תורה בשבת: הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10
לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:50 יום ד' 20:50 יום ה' 20:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) 19:00
שיעורי תורה אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
בשעה 18:00 שיעור
מהרב דניאל קמחי שליט"א